

17. Orientering om udgiftsanalyse på det specialiserede voksenalområde

Åbent

Sagsnr.: 326-2021-18618

J.nr.: 27.69.00

Dokumentnr.: 326-2021-121667

Sagstype

Orientering.

Resume og sagens baggrund

Kalundborg Kommune har gennem den seneste årrække oplevet et stigende økonomisk pres på det specialiserede socialområde. I den forbindelse har Kalundborg Kommune bedt Ernst & Young (EY) om at afdække hvorvidt udviklingen i Kalundborg Kommune afspejler en national udvikling eller om der er tale om særlige lokale forhold. EY har på den baggrund udarbejdet en rapport/analyse (bilagt) af områdets økonomi og omkostningsdrivere, der nu forelægges Socialudvalget til orientering.

Indstillinger

Direktøren indstiller, at orienteringen tages til efterretning og at analysen videresendes til budgetseminaret.

Behandling

Socialudvalget.

Sagsfremstilling

Kalundborg Kommune har gennem den seneste årrække oplevet et stigende økonomisk pres på det specialiserede socialområde. I den forbindelse har Kalundborg Kommune bedt Ernst & Young (EY) om at afdække hvorvidt udviklingen i Kalundborg Kommune afspejler en national udvikling eller om der er tale om særlige lokale forhold. EY har på den baggrund udarbejdet en analyse af områdets økonomi og omkostningsdrivere, der nu forelægges Socialudvalget til orientering.

Analysen tager udgangspunkt i at Kommunernes Landsforening (KL) i samarbejde med en række kommuner har gennemført et projekt, der har haft som overordnet formål at skabe et bedre fagligt grundlag for de nødvendige politiske og faglige drøftelser af, hvordan udgiftspreset på det specialiserede voksenalområde bedst imødegås, både på landsplan og lokalt. Projektet konkluderer, at de overordnede årsager til udgiftspreset er følgende forhold:

- 1) Aktiviteten på området er steget kraftigt i den undersøgte periode.
- 2) Den primære driver bag aktivitetsudviklingen er en kraftig stigning i antallet af borgere med en psykiatrisk diagnose.
- 3) Stigende levealder blandt borgere med funktionsnedsættelser bidrager til udgiftspreset. Datamæssige begrænsninger gør det dog vanskeligt at fastslå effektens størrelse.
- 4) Reformen på beskæftigelsesområdet bidrager til aktivitetsstigningen.

Ligeledes har projektet afkræftet følgende hypoteser omkring årsagerne til udgiftsudviklingen:

- 1) Antallet af for tidligt fødte er stigende, hvilket medfører flere borgere med handicap, som modtager en indsats.
- 2) Antallet af borgere der overgår fra børne-/ungeområdet til voksenalområdet er stigende.
- 3) Antallet af borgere med erhvervet hjerneskade er stigende, hvilket medfører øget pres på kommunerne.

EY har i rapporten taget udgangspunkt i de identificerede årsager til udgiftspres på nationalt plan, og kortlagt hvorvidt og i hvilket omfang lignende forhold genfindes i Kalundborg Kommune. I tillæg hertil er der foretaget en bredere analyse af økonomistyringen og processer, der har betydning for Voksenspecialenhedens fagområde. Følgende forhold indgår i analysen:

- a) Stikprøvevis gennemgang af sager med henblik på at afdække, hvorvidt der er taget skyldige økonomiske og faglige hensyn i sagsbehandlingen, herunder særligt visitationspraktisk, målgruppevurdering og indhold i støtten.

- b) En afdækning af (qua stikprøverne) om der kan forekomme tilfælde og sager hvor der ydes mere end der umiddelbart er dækning for i lovgivningen.
- c) Gennemgang af arbejdsgange, visitationspraksis og procedurer i Voksenspecialenheden.
- d) Afdækning af tværgående samarbejde, herunder eksempelvis Børn og Familie, beskæftigelsesområdet og Sundhed med henblik på at afdække, om der er sket en opgaveglidning til Voksenspecialenheden herfra.
- e) Identifikation af eventuelle tiltag, der vil kunne bidrage til at oprette driftsmæssig balance.

EY analysen konkluderer, at de årsager til stigende udgifter, der beskrives i KL-undersøgelsen enten kan genfindes (3 ud af 4 årsager) eller må antages at kunne genfindes (1 ud af 4 årsager). Det fordeler sig som:

- 1) **Stigende aktivitet (Genfundet):** Der kan i lighed med KL-undersøgelsen genfindes en stigning i aktiviteten på området og udviklingen i Kalundborg Kommune ses at være endnu højere end i KL-undersøgelsen.
- 2) **Den primære driver bag aktivitetsstigningen er en kraftig stigning i antallet af personer med psykiatriske diagnoser (Genfundet):** Der kan i lighed med KL-undersøgelsen genfindes en stigning i andelen af sager, hvor borgeren har en psykiatrisk diagnose.
- 3) **Stigende levealder blandt borgere med funktionsnedsættelser bidrager til udgiftspresset (antages at kunne genfindes):** Der kan ikke entydigt genfindes en stigning i alderssammensætningen i Kalundborg Kommune, men dette skal bl.a. ses i lyset af den relativt korte periode (i denne sammenhæng), der gennemgås i denne analyse. Det må antages, at den udvikling, der ses på landsplan også vil kunne genfindes i Kalundborg Kommune.
- 4) **Reformer på beskæftigelsesområdet bidrager til aktivitetsstigningen (Genfundet):** I lighed med KL-undersøgelsen genfindes en stigning i andelen af sager, hvor borgeren modtager kontanthjælp/særlig uddannelseshjælp. Faktisk kan der i perioden ses der en stigning i det totale antal sager på alle andre ydelsestyper undtaget førtidspension. *(Det forhold, at det i dag er sværere at få tilkendt en førtidspension end tidligere, bevirker at der i dag skal sættes ind med andre støtteforanstaltninger, hvorfor det er forventeligt at andelen er steget)*

Ydermere konkluderer rapporten, at sagsgennemgangen har vist, at sagsbehandlingen i alt væsentlighed efterlever de gældende regler og retningslinjer og at der løbende er foretaget opfølgning. Samtidig er det EY's vurdering, at kommunen løbende følger området tæt, og udfordrer såvel de faglige som økonomiske rammer indenfor området med henblik på at sikre, at der i videst muligt omfang er overensstemmelse mellem borgerens behov og den faktisk bevilgede hjælp. I forlængelse heraf vurderer EY at:

- Voksenspecialenheden på alle væsentlige områder har udfærdiget retvisende og handlingsorienterede arbejdsgange, og at anvendelsen heraf bidrager til at sikre lovmedholdelighed. Det er EY's vurdering, at Voksenspecialenheden efterlever de vedtagne kvalitetsstandarder og at disse indgår som led i sagsbehandlingen sammen med konkrete og individuelle faglige vurderinger.
- Voksenspecialenhedens visitationspraksis er særdeles effektiv og sikrer, at såvel de økonomiske som faglige hensyn iagttages.

Endeligt kommer EY med fire anbefalinger til yderligere at styrke sagsbehandlingen ved indstilling til valg af tilbud. I den forbindelse angiver EY, at:

a) Det fremgår tydeligt, at der er stærkt økonomisk fokus i sagsbehandlingen, når der vælges tilbud.

EY anbefaler, at der (i visse tilfælde) kan overvejes, om der i højere grad kan afdækkes alternative tilbud, dvs. at i stedet for at indhente to identiske tilbud i stedet afdække, om der eksempelvis kan etableres alternative tilbud, eks. i borgerens egen bolig. Det er muligt, at

disse tilbud i den første periode vil være dyrere, men det vil potentielt vise sig at være en hensigtsmæssig investering bl.a. i forhold til at fastholde borgerens netværk mv.

b) Alle visiterede sager har mål for borgerens udvikling.

EY anbefaler, at målene i højere grad gøres målbare, og at der allerede i forbindelse med visitationen tages stilling til på hvilken måde målet skal være opfyldt før end det kan afsluttes. Meget generelle eller "luftige" mål gør det vanskeligt at vurdere, om borgerens behov imødekommes og om der kan iværksættes mindre indgribende foranstaltninger.

c) Stillingtagen til udslusning/ udtrapning af tilbud ved midlertidige tilbud.

EY anbefaler, at visiterede sager til midlertidige botilbud eller afklaring bør indeholde en analyse af på hvilken måde borgeren kan forventes at trappe ud af den visiterede støtte. Enten til en mindre eller til en mere indgribende støtte. Herunder, om der lokalt i Kalundborg Kommune, er de fornødne tilbud til at understøtte det og om tilbuddene i tilstrækkelig grad involverer civilsamfundet i løsningen. Frivillige organisationer, foreninger mv. kunne med fordel inddrages i vurderingen.

d) Stillingtagen til betydningen af varige livsvilkår af tilbud ved midlertidige tilbud.

EY anbefaler, at der i forbindelse med visitation også sker en analyse af hvilke forhold hos den enkelte der må anses for at være varige livsvilkår og denne analyse formuleres overfor borgeren, så der ikke er urealistiske forventninger til den støtte der iværksættes.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Bilag

Udgiftsanalyse på det specialiserede socialområde (002)

326-2021-127491

Socialudvalgets møde den 3. juni 2021:

Godkendt, idet analysen sendes til budgetseminar.